

Notat fra møte i Nærings- og fiskeridepartementet 05.11.2014

Tema for møtet: Kystsoneplanlegging i sør/midtre Troms og arealforvaltning i Bjugn kommune i sjø i forhold til Forsvarets bruk av sjøområdene som skytefelt.

Til stede var 10 representanter fra kommuner, fylkeskommune og KS Troms, rådmannen i Bjugn kommune og statsråd Elisabeth Aspaker, statssekretær Amund Drønen Ringdal m/flere fra departementet.

Havrelatert næring er i sterk vekst, og det er et politisk mål at næringa skal få vokse. For å kunne vokse, trenger næringa mer areal. Det er svært store verdier som står på spill for næringa og for kommunene som legger til rette gjennom gode planprosesser for mer sjøareal til næringa. Det er derfor et stort behov for gode planprosesser, og statsråden roste felles prosjekt blant kommunene i sør- og midtre Troms om felles kystsoneplanlegging og likeledes i Sør-Trøndelag gjennom prosjektet Kysten er klar. Bjugn kommune blir berørt gjennom etableringen av kampflybasen på Ørlandet.

Statsråden ønsket en prosess der sentrale myndigheter, Forsvaret og næringa kunne enes om en plan som fører til en langsiktig, bærekraftig utvikling av næringa.

39 % av alt havområde i sør- og midtre Troms er klausulert av Forsvaret. Dette skjedde i tiden etter 2. verdenskrig da man bygde opp kystfortstrukturen. I dag er kystfortene bygd ned i takt med nye strategier og ny teknologi i Forsvaret.

I Bjugn har Forsvaret fått klausulerte områder i sjø til øvingsområder tilsvarende fastlandsarealet i kommunen (380/385 km²).

I Nord-Norge er Hæren til stede og skaper arbeidsplasser direkte og indirekte. Det samme er tilfelle med Luftforsvaret. Marinen er ikke til stede, bortsett fra en liten jegerenhet i Harstad. Den holder til i Bergen og den økonomiske virkningen på det sivile samfunnet skjer der. Marinen hindrer bruk av næringsareal, gir ingen avbøtende tiltak og har ingen dialog med kommunene. Luftforsvaret er til stede i Bjugn/Ørland og det gir store positive ringvirkninger i sivilsamfunnet.

Forsvaret må vurdere sine reelle behov. Det gis nå et politisk signal til Forsvaret om å vurdere konkret areal i forhold til behov. Det er enighet mellom politiske myndigheter og havbruksnæringa om at sambruk av sjøområder er fullt mulig med god planlegging av Forsvarets øvingsbehov og god planlegging fra næringa på de enkelte lokalitetene.

Salmar sin konsesjon på Tristein produserer i dag 4000 tonn laks til en omsetningsverdi på 150 mill kroner. Salmar ønsker å fordoble volumet og ønsker i tillegg å søke om 2 nye konsesjoner rundt Tristein. For hver ny konsesjon som selges/kjøpes, tilfaller det kommunene 10 mill kroner i et engangsbeløp. Dette er svært store penger for de små kystkommunene. Tristein-lokaliteten er i følge Salmar en av de beste på vekst og lite lus. Det er heller ikke pd i denne lokaliteten. Med en utvidelse ved Tristein, vil omsetningsverdien fort kunne bli 500 mill kroner og nye konsesjoner vil gi kjærkommen inntekt til en presset kommuneøkonomi.

Gjennom arbeidet med Havgul-prosjektet – en flytende forsknings-havmølle – har også Forsvaret vist liten fleksibilitet for en plassering av mølla vest for Adsen helt i ytterkant av Vågan skytefeltområde.

Her kan Bjugn kommune, som er vert for den eneste landbaserte forskningsstasjonen for vindkraft i Norge (ViVa), miste verdifullt oppdrag når EU i samarbeid med NTNU/Sintef skal gjennomføre et 8-10 års prosjekt.

Tor Langvold